

10. Pointeri și tablouri. Transferul de argumente către *main( )*. Pointeri spre funcții. (Pointers and arrays. Transfer of arguments to *main()*. Pointers to functions.)

1. Obiective:

- Înțelegerea legăturii dintre pointeri și tablouri.
- Înțelegerea modului în care se transmit parametrii din *linia de comandă*.
- Utilizarea pointerilor spre funcții
- Scrierea și rularea de programe care exploatează aceste facilități.

1'. Objectives:

- Understanding the relation between pointers and arrays.
- Understanding the way the command line arguments are transmitted.
- Pointers to functions usage
- Writing and running programs that have these functionalities.

2. Breviar teoretic

Un nume de tablou (fără index) este un identificator care specifică adresa primului element din tablou. El poate fi tratat ca un pointer constant către primul element din tablou deoarece comportamentul este în mare parte același.

Consecințe:

- Adresa tabloului (data de numele lui) poate fi atribuită unui alt pointer (ne-constant), pointer ce poate fi utilizat pentru accesul la elementele tabloului;
- un pointer se poate indexa ca și când ar fi un tablou, dar dacă nu pointează pe un tablou rezultatul este imprevizibil;
- dacă pointerul p pointează pe un tablou compilatorul C/C++ generează cod executabil mai scurt pentru $*(p+i)$ decât pentru $p[i]$;
- numele unui tablou specifică adresa primului element din tablou, care nu se poate modifica, dar poate fi folosită printr-un pointer aritmetic (adunând la el o variabilă cu rol de index. Vezi Exemplul 1).

Tablouri de pointeri

Tablourile de pointeri se definesc similar cu tablourile altor tipuri predefinite și se folosesc mai ales la crearea de tabele de pointeri către șiruri de caractere care pot fi selectate funcție de anumite valori întregi fără semn, cu rol de indice:

```
const char *p[] = { "Out of range", "Disk full", "Paper out" };
```

Tablourile de pointeri pot fi accesate și cu pointeri dubli.

Pointerii și modificatorul const

Există *pointeri către constante* și *pointeri constanți*, care nu pot fi modificați.

```
- pointeri către constante  
const char *str1 = "pointer către șir de caractere constant";  
str1[0] = 'P';      // incorect: șir declarat imutabil  
str1 = "ptr la const"; //OK: pointerul nu e declarat cst
```

- pointeri constanți către constante

```
const char *const str2 = "pointer constant la constanta";
str2 = "ptr const la const";           // incorect
str2[0] = 'C';                         // incorect
```

Indirectarea multiplă

Când un pointer pointează pe alt pointer avem un proces numit *indirectare dublă (multiplă)*. El arată astfel: *Pointer către pointer -----> Pointer ----> Obiect*. Când un pointer pointează alt pointer, primul pointer conține adresa celui de-al doilea pointer, care pointează locația care conține obiectul. Declararea se face utilizând un asterisc suplimentar în fața numelui pointerului.

Pointeri spre funcții

La o funcție, ca și la o structură sau un tablou, sistemul de operare îi alocă o adresă de memorie fizică. Un pointer către o funcție va conține această adresă.

Declararea unui pointer spre o funcție trebuie să precizeze tipul returnat de funcție și numărul, respectiv tipul parametrilor formali:

```
tip_rezultat (*pf) (lista_param_formali);
```

Regulă practică: declarația se face ca și cum am scrie un prototip de funcție, numele funcției fiind substituit de construcția (**nume_pointer_la_funcție*).

Numele unei funcții este sinonim cu adresa de început a codului său executabil în memorie, astfel că:

```
pf = nume_funcție; este sinonimă cu pf = &nume_funcție;
```

Apelul unei funcții prin intermediul unui pointer se face cu construcția:

```
(*pf) (lista_param_actuali);
```

iar dacă funcția returnează o valoare care se poate atribui unei variabile (funcție cu tip), atunci apelul poate fi:

```
var = (*pf) (lista_param_actuali);
```

Standardul C++ permite simplificarea apelului folosind pointeri la funcții astfel:

```
var = pf (lista_param_actuali);
```

În biblioteca C/C++ (*stdlib.h*) există funcția *qsort( )* care este folosită pentru a sorta un tablou:

```
void qsort(void *base, size_t nitems, size_t size, int (*compar)(const void *, const void*));
```

unde:

base - este indicatorul către primul element al tabloului care urmează să fie sortat

nitems - este numărul de elemente din tablou

size - este dimensiunea în octeți a fiecărui element din tablou

compar - este funcția care compară două elemente (se folosește ca și pointer spre ea)

Transferul de argumente către funcția *main( )*

La lansarea în execuție multe aplicații permit specificarea unor argumente în linia de comandă.

Programele scrise în limbajul C/C++ permit introducerea de argumente în linia de comandă, prin definirea unor parametri pentru funcția *main( )* :

```
int main([ int argc, char *argv[] [ ,char *env[] ]]) { ... }
```

- *argc*, „argument count”, conține numărul argumentelor (≥ 1)
- *argv*, „argument vector” este un tablou de pointeri către șiruri de caractere, unde:
     argv[0] pointează pe numele și calea programului care se lansează în execuție
     argv[1] pointează pe primul argument din linia de comandă, ș.a.m.d.
- *env*, „environment variables” este un tablou de pointeri către șiruri de caractere care reprezintă o listă de parametri ai SO (tipul prompt-erului...); ultimul pointer are valoarea NULL, marcând sfârșitul listei de parametri.

Caracteristici:

- Între argumente se consideră ca separator caracterul spațiu și tab, iar dacă un argument va conține spațiu (tab), acel argument trebuie încadrat între ghilimele.
- Numele *argc*, *argv*, *env* nu sunt impuse, utilizatorul poate folosi și alte nume.
- Pentru că aceste argumente se primesc sub forma de șiruri de caractere, aceste șiruri pot fi convertite spre un format intern de reprezentare în memorie cu funcțiile *atoi()*, *atof()*, *atol()*.
- Indiferent de modul de utilizare a funcției *main()* de către utilizator, cei 3 parametri sunt alocați pe stivă.

Testarea programelor ce transferă argumente din linia de comandă se poate face în două moduri:

- din sistemul de operare, după ce s-a creat fișierul executabil, lansând programul folosind opțiunea *Start->Run* și apoi selectând fișierul executabil aferent programului, după care se tastează argumentele, separate prin spațiu; pentru fiecare lansare în execuție trebuie repetată această operație.
- din mediul de programare, stabilind în setările proiectului curent argumentele ce vor ajunge la funcția *main()*; setările respective și modul în care se ajunge la acestea depinde de mediul de programare cu care se lucrează; odată stabilite, aceste setări sunt valabile pentru toate programele ce se testează și pentru orice lansare în execuție. (vezi setări Visual Studio)

3. Exemple

Exemplul 1: program pentru determinarea celui mai mic element dintr-un tablou unidimensional.

```
#define _CRT_SECURE_NO_WARNINGS
```

```
#include <stdio.h>
```

```
#define DIM 20
```

```
int detMin(int *, int); //prototip ce ret min din tablou
```

```
int main(void){
```

```
int i, dim, min;
```

```
int x[DIM];
```

```
    printf("\nIntroduceti dimensiunea tabloului unidimensional: ");
```

```
    scanf("%d", &dim);
```

```
    if(dim<=0 || dim > DIM){
```

```
        printf("\n Dimensiune gresita !\n"); _
```

```
        return 1;
```

```
    }
```

```
    printf("\n Introduceti elementele tabloului unidimensional:\n");
```

```
    for(i=0; i<dim; i++)
```

```
    {
```

```

        printf("\tx[%d] = ", i);
        scanf("%d", (x+i));
    }
    min = detMin(x, dim);
    printf("\n Cel mai mic element din tabloul unidimensional este: %d\n", min);
    return 0;
}

```

```

int detMin(int *x, int n){
    int i, min;
    min = *x++;
    for(i=1; i<n; i++)
        if(*x < min) min = *x++;
        else x++;
    return min;
}

```

Exemplul 2: program pentru exemplificarea accesului la tablourile de pointeri catre siruri de caractere cu pointeri dublusi tablouri de pointeri.

```

#define _CRT_SECURE_NO_WARNINGS
#include <stdio>
void Err(const char**, int nr_err);
const int dim = 20;

int main( ) {
    const char* p[] = { "Ok\n", "Disk full\n", "Paper out\n" };
    Err(p, 0); Err(p, 1); Err(p, 2);
    char s1[dim], s2[dim], s3[dim];
    printf("\nEnter first string: ");
    scanf("%s", s1);
    printf("\nEnter second string: ");
    scanf("%s", s2);
    printf("\nEnter third string: ");
    scanf("%s", s3);
    const char* pp[] = { s1,s2,s3 };
    Err(pp, 0); printf("\n"); Err(pp, 1); printf("\n"); Err(pp, 2); printf("\n");
}

void Err(const char** p, int nr_err) {
    printf(p[nr_err]);
}

```

Exemplul 3: transferul catre o functie a unui tablou de siruri de caractere prin pointer dublu, respectiv prin referinta unui pointer.

```

// double pointer C - pointer reference CPP
#include <iostream>
using namespace std;

const char* someFuncC(const char **p2c);
const char* someFuncCPP(const char *&r);
const int dim = 10;

```

```

int main( ) {
    const char* sir[dim] = { "aa", "bbb", "cc", "dddd", "ee", "ff", "ggg", "hh", "iii", "jj"
};
    const char* res;
    cout << "\nCall C double pointer function" << endl;
    res = someFuncC(sir);
    cout << res << " sir[0] " << sir[0] << endl;
    cout << "\nCall CPP pointer reference function" << endl;
    res = someFuncCPP(*sir);
    cout << res << " sir[0] " << sir[0] << endl;
    return 0;
}

const char* someFuncC(const char **p2c){
    const char* q = "abc";
    *p2c = q; //Change the value of the pointer p2c itself by q which is an address
    return *p2c;
}

const char* someFuncCPP(const char *&r){
    const char* q = "cba";
    r = q; // Change the value of the reference r itself
    return r;
}

```

Exemplul 4: program ce utilizează pointeri spre funcții.

```

#define _CRT_SECURE_NO_WARNINGS
#include <stdio.h>

int get_result(int, int, int (*)(int, int));

int max(int, int);
int min(int, int);

int main(void){
    int result;

    result = get_result(1, 2, max);
    printf("Max dintre 1 si 2 este: %d\n", result);

    result = get_result(1, 2, min);
    printf("Min dintre 1 si 2 este: %d\n", result);
    return 0;
}

int get_result(int a, int b, int (*compare)(int, int)){
    return(compare(a, b)); // apel functie prin pointer
}

int max(int a, int b){
    printf("Apel functia max:\n");
    return((a > b) ? a: b);
}

```

```

int min(int a, int b)
{
    printf("Apel functia min:\n");
    return((a < b) ? a: b);
}

```

Exemplul 5: program care preia de la consolă mai multe numere întregi reprezentand valori de rezistențe și calculează rezistența echivalentă grupării serie sau paralel.

```

#define _CRT_SECURE_NO_WARNINGS
#include <stdio.h>
#include <ctype.h>
//#include <conio.h>

#define DIM 10

float calcul(int*, int, float (*)(int*, int));
float serie(int *, int);
float paralel(int *, int);

int main(void)
{
    int i, n, tab[DIM];
    float rez;
    char grp;
    float (*pf)(int*, int);

    printf("\nIntroduceti  numarul de rezistente <=10 : ");
    scanf("%d", &n);
    if(n==0) return 1;

    printf("\nIntroduceti %d valori de rezistente :\n", n);
    for(i=0; i<n; i++)
    {
        printf("Rezistenta %d :", i+1);
        scanf("%d", &tab[i]); //(tab+i)
    }

    printf("\nGrupare serie/paralel (s/p) ? ");
    //grp=_getche();
    fflush(stdin); scanf(" %c",&grp);
    switch (grp) //toupper(grp) - ctype.h
    {
        case 'S':
        case 's':      pf = serie; break;
        case 'P':
        case 'p':      pf = paralel; break;
        default:      printf("\n Operatie invalida !");
                    return 1;
    }
    //end switch
    rez=calcul(tab,n,pf);
    printf("\n Rezistenta echivalenta este: %f\n", rez);
    return 0;
}
//end main

```

```
float calcul(int *tab, int n, float (*pf)(int *, int)){
// alte prelucrari
    return(pf(tab, n));
} //end calcul
```

```
float serie(int *tab, int n){
float suma = 0.;
    while(n)
        suma += tab[--n];
    return(suma);
} //end serie
```

```
float paralel(int *tab, int n){
float suma = 0.0f;
    while(n)
        suma += 1.0f/tab[--n];
    return(1.0f/suma);
} //end paralel
```

Exemplul 6: program care permite sortarea unui tablou unidimensional de numere intregi si double folosind functia *qsort*( ).

```
//sorting array of integers/doubles with qsort( )
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

const int dim = 10;
int comp_int(const void* a, const void* b);
int comp_double(const void* a, const void* b);

int main( ) {
    int i_numbers[dim] = { 1892, 45, 200, -98, 4087, 5, -12345, 1087, 88, -100000 };
    double d_numbers[dim] = { 1892, 45, 200, -98, 4087, 5, -12345, 1087, 88, -100000 };
    int i;
    /* Sort descending the int array */
    qsort(i_numbers, dim, sizeof(int), comp_int);
    printf("\nOrdering descending int values:\n");
    for (i = 0; i < dim; i++) printf("Number = %d\n", i_numbers[i]);
    /* Sort ascending the double array */
    qsort(d_numbers, dim, sizeof(double), comp_double);
    printf("\nOrdering ascending double values:\n");
    for (i = 0; i < dim; i++) printf("Number = %.2lf\n", d_numbers[i]);
    return 0;
}

int comp_int(const void* a, const void* b) {
    return (*(int*)b - *(int*)a); //descending
}

int comp_double(const void* a, const void* b) {
    if (*(double*)a > *(double*)b) return 1; //ascending
    else if (*(double*)a < *(double*)b) return -1;
    else return 0;
}
```

Exemplul 7: program care preia din linia de comandă numere întregi și afișează suma acestora.

```
#define _CRT_SECURE_NO_WARNINGS
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main (int argc, char *argv[]){
    int i, suma=0, n;

    if (argc == 1) {
        printf("\n\n\tNu ati introdus numerele de adunat !");
        exit(1);
    }

    for(i=1; i<argc; i++)
    {
        n = atoi(argv[i]);
        suma += n;
    }

    printf("\nSuma argumentelor din linia de comanda este : %d\n", suma);
    return 0;
}
```

4. Intrebări:

- Care sunt operatorii specifici pentru pointeri ?
- Care sunt operațiile permise cu pointerii ?
- Care este diferența între un pointer constant și un pointer către o constantă?
- Ce este un pointer către o funcție ?
- Cum se poate face apelul unei funcții folosind pointeri ?
- Ce reprezintă parametri din linia de comandă ?
- Cum pot fi accesați parametri din linia de comandă într-un program C/C++?

5. Teme:

1. Rezolvați minimum 3 probleme din laboratorul de aplicații cu tablouri (laboratorul 8) folosind accesul la elementele tabloului prin pointeri.
2. Se consideră doi parametri întregi și alți doi flotanți din linia de comandă. Să se afișeze suma și produsul lor.
3. Scrieți o aplicație care citește de la tastatură un șir de caractere cu lungimea mai mare decât 7. Folosiți un pointer pt. a accesa și afișa caracterele de pe pozițiile 1, 3, 5 și 7.
4. Citiți de la tastatură elementele a 2 matrici de valori întregi. Scrieți o funcție care primește ca parametri pointerii la cele 2 matrici și returnează un pointer la matricea sumă. Rezultatul însumării matricelor va fi afișat în funcția main. Afișați elementele de pe diagonala secundară a matricii sumă, folosind același pointer.
5. Definiți un tablou de pointeri către șiruri de caractere. Fiecare locație a tabloului conține adrese către unul din următoarele șiruri de caractere:
  - "valoare prea mică"
  - "valoare prea mare"
  - "valoare corectă"Aplicația generează un număr aleator între 1 și 100 și apoi citește în mod repetat intrarea de la tastatură până când utilizatorul introduce valoarea corectă. Folosiți

- mesajele definite pentru a informa utilizatorul, la fiecare pas, despre relația existentă între numărul generat și ultima valoare citită.
6. Scrieți un program în care să definiți un tablou de pointeri spre șiruri de caractere, pe care să-l inițializați cu diferite mesaje. Afișați mesajele.
  7. Să se scrie un program care preia din linia de comandă șiruri de caractere și afișează șirul rezultat din concatenarea acestora.
  8. Să se scrie un program care inversează șirul de caractere citit din linia de comandă.
  9. Scrieți un program care citește de la tastatură elementele de tip float ale unui tablou unidimensional, elemente ce reprezintă mediile unei grupe de studenți. Să se scrie o funcție care determină numărul studenților cu media ≥ 8 . Afișați rezultatul în main. (lucrați cu pointeri, fără variabile globale).
  10. Scrieți un program C/C++ în care se citesc de la tastatură elementele de tip întreg ale unui tablou unidimensional *a*, utilizând o funcție. Scrieți o funcție care completează un alt tablou unidimensional *b*, fiecare element al acestuia fiind obținut prin scăderea mediei aritmetice a elementelor din *a* din elementul corespunzător din *a*. Scrieți o funcție care permite afișarea unui tablou unidimensional și afișați tablourile unidimensionale *a* și *b*. (utilizând pointeri, fără variabile globale).
  11. Scrieți un program în care se citesc de la tastatură elementele de tip întreg ale unei matrici pătratice, utilizând o funcție. Scrieți o funcție care determină numărul de elemente negative de deasupra diagonalei secundare. Afișați rezultatul în main() (fără variabile globale).
  12. Scrieți un program în care se citesc de la tastatură elementele de tip întreg ale unei matrici pătratice, utilizând o funcție. Scrieți o funcție care interschimbă două linii ale matricii. Afișați cu o funcție matricea inițială și cea obținută. Dimensiunea matricii și numerele ce identifică liniile care vor fi interschimbate se citesc de la tastatură, în funcția main. (fără variabile globale).
  13. Considerând algoritmul care preia numerele de la tastatură direct ordonate crescător într-un tablou unidimensional, folosiți mecanismul de acces la elemente prin pointeri. Scrieți o aplicație C/C++ care implementează o funcție care are ca parametri formali un pointer la un tablou unidimensional de tip float și dimensiunea. (*void dir_sort(float *, int n);*)
  14. Scrieți algoritmul care interclasează două tablouri unidimensionale de tip întreg. Folosiți pointeri.
  15. Ordonați crescător un tablou unidimensional de numere întregi citit de la tastatură folosind funcția de bibliotecă *qsort()* din *stdlib.h*. Folosiți același algoritm pentru numere de tip *float* pe care să le ordonați descrescător.

5'. Homework

1. Resolve minimum 3 problems referring to arrays (from the previous lab number 8), using pointers.
2. Considering two integer and two float parameters from the command line, display the sum and the product of these parameters.
3. Write a C/C++ application that reads from the keyboard an array of characters that has more than 7 elements. Use a pointer for displaying the characters that have the indexes 1, 3, 5 and 7.
4. Write a C/C++ application that reads from the keyboard the elements of 2 integer matrices. Write a function that receives as parameters the pointers to the matrices and returns the pointer to the sum matrix. The result is to be displayed in function main. Display the elements from the second diagonal of the sum matrix using the returned pointer.
5. Define an array of character pointers. Each location will store one of the following messages:

- "value too small"
- "value too big"
- "correct value"

The application generates a random number between 0 and 100 and then reads repeatedly the keyboard until the user enters the right number. Use the previously defines messages for informing the client about the relation between the auto-generated number and the last value entered from the keyboard.

6. Write a C/C++ application that defines an array of pointers to character strings and initialize them with different messages. Display the messages.
7. Write a C/C++ program that reads some character arrays from the command line and displays the resulting concatenated string.
8. Write a C/C++ program that inverts a string of characters read from the command line.
9. Write a C/C++ program that reads from the keyboard the float type elements of a one-dimensional array. The values represent the average marks of a group of students. Write a function that determines the number of students having the average mark ≥ 8 . Display the result in the main function. (use pointers, avoid global variables).
10. Write a C/C++ program that implements a function for reading from the keyboard some integer values. The function stores the values in a one-dimensional array named A. Write another function that fills a different one-dimensional array B, each element being obtained by subtracting the mean value of the initial values from the corresponding element located in the one-dimensional array A. Write a function that displays a one-dimensional array and use it for A and B one-dimensional array. (use pointers, don't use global variables)
11. Write a C/C++ program that defines a function for reading from the keyboard the integer type values that form a $[n \times n]$ matrix. Write a function that determines the number of negative elements that are located above the secondary diagonal. Display the result in the main function (don't use global variables).
12. Write a C/C++ program that defines a function for reading from the keyboard the integer type values that form a $[n \times n]$ matrix. Write a function that interchanges two lines of the matrix. Use another function for displaying the initial and the processed matrices. Read from the keyboard (in the main function) the dimension (n) of the matrix and the indexes that indicate the rows to be switched (do not use global variables).
13. Considering the algorithm that directly introduces the numbers from KB in a sorted mode in a one-dimensional array, use the mechanism to access by pointers the elements. Develop a C/C++ application considering a function having as formal parameters a pointer to a one-dimensional array of float type and the dimension. (*void dir_sort(float *, int n);*)
14. Develop the algorithm able to interclass two one-dimensional arrays of int type. Use pointers.
15. Order in increasing mode a one-dimensional array of integer type introduced from the keyboard using *qsort( )* from *stdlib.h*. Use the same algorithm for *float* numbers and a decreasing order.